EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 13.5.2015
COM(2015) 256 final

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Saksamaa 2015. aasta riiklikku reformikava

ja esitatakse nõukogu arvamus Saksamaa 2015. aasta stabiilsusprogrammi kohta

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Saksamaa 2015. aasta riiklikku reformikava

ja esitatakse nõukogu arvamus Saksamaa 2015. aasta stabiilsusprogrammi kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,[1] eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta,[2] eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitust[3],

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone[4],

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Ülemkogu kiitis 26. märtsil 2010 heaks komisjoni ettepaneku käivitada uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel. Strateegia keskendub esmatähtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu potentsiaali ja konkurentsivõime suurendamiseks.

(2) 13. juulil 2010 võttis nõukogu komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovituse liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta.

[1] EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.
[2] ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.
[3] COM(2015) 256.
[4] P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068, P8_TA(2015)0069.

Neid kahte dokumenti koos nimetatakse koondsuunisteks ning liikmesriikidel paluti neid oma majandus- ja tööhõivepoliitikas arvesse võtta.

(3) 8. juulil 2014 võttis nõukogu vastu soovituse, milles ta käsitles Saksamaa 2014. aasta riiklikku reformikava ja esitas arvamuse Saksamaa 2014. aasta ajakohastatud stabiilsusprogrammi kohta. Kooskõlas määrusega (EL) nr 473/2013[5] esitas komisjon 28. novembril 2014 arvamuse Saksamaa 2015. aasta eelarvekava kohta[6].

(4) 28. novembril 2014 võttis komisjon vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi,[7] mis tähistab majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2015) algust. Samal päeval võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande,[8] milles nimetati Saksamaad liikmesriigina, mille olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.

(5) Euroopa Ülemkogu kiitis 18. detsembril 2014 heaks prioriteedid investeeringute suurendamise, struktuurireformide kiirendamise ning vastutustundliku ja majanduskasvu soodustava eelarve konsolideerimise tagamiseks.

(6) Komisjon avaldas 26. veebruaril 2015 Saksamaa 2015. aasta riigiaruande[9]. Riigiaruandes hinnati Saksamaa edusamme 8. juulil 2014 vastu võetud riigipõhiste soovituste täitmisel. Riigiaruanne hõlmab ka vastavalt määruse (EL) nr 1176/2011 artiklile 5 tehtud põhjaliku analüüsi tulemusi. Komisjon järeldab oma analüüsi põhjal, et Saksamaal esineb makromajanduslik tasakaalustamatus, mis nõuab otsustavaid poliitikameetmeid ja järelevalvet. Riske on suurendanud era- ja avaliku sektori investeeringute jätkuv vähesus, mis takistab majanduskasvu ja suurendab juba niigi väga suurt jooksevkonto ülejääki, ning sellele probleemile tuleb ka edaspidi pöörata suurt tähelepanu. On oluline võtta meetmeid, et vähendada võimalikku negatiivset mõju Saksamaa majandusele, ning pidades silmas Saksamaa majanduse suurust, ka majandus- ja rahaliidule laiemalt.

(7) Saksamaa esitas 28. aprillil 2015 oma 2015. aasta riikliku reformikava ja 16. aprillil 2015 oma 2015. aasta stabiilsusprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.

(8) Saksamaa suhtes kohaldatakse stabiilsuse ja kasvu pakti ennetuslikku osa ning võlareeglit. Valitsus plaanib oma 2015. aasta stabiilsusprogrammis säilitada eelarveülejäägi. Keskpika perioodi eelarve-eesmärgist, milleks on struktuurne eelarvepuudujääk 0,5 % SKPst, peetakse kinni kogu programmiperioodi jooksul. Valitsemissektori võla suhe SKPsse peaks järk-järgult vähenema kuni 61,5 %-ni 2019. aastal. Eelarveprognooside aluseks olevas makromajanduslikus stsenaariumis, mida ei ole heaks kiitnud sõltumatu asutus, kasutatakse ettevaatlikke majanduskasvu eeldusi. Komisjoni 2015. aasta kevadprognoosi põhjal ületab struktuurne eelarvepositsioon endiselt keskpika perioodi eelarve-eesmärgi. Prognoosi põhjal jätkub ka kindlalt koguvõla vähenemine ja võlareegel täidetakse probleemideta. Sellega tekitatakse eelarves ruumi investeeringute soodustamiseks. Nõukogu on stabiilsusprogrammile antud hinnangu põhjal ja komisjoni 2015. aasta kevadprognoosi arvesse võttes seisukohal, et Saksamaa peaks stabiilsuse ja kasvu pakti nõuded täitma.

---

5 ELT L 140, 27.5.2013, lk 11.
6 C(2014) 8801 (final).
7 COM(2014) 902.
8 COM(2014) 904 (final).
9 SWD(2015) 25 (final).

(9) Liiduvalitsus on suurendanud haridusele ja teadusuuringutele tehtavaid kulutusi, aga haridusele tehtavate avaliku sektori kulutuste osakaal SKP-s jääb endiselt allapoole ELi keskmist ning haridusele ja teadusuuringutele tehtavad kogukulutused võivad jääda väiksemaks 2015. aastaks seatud riiklikust eesmärgist, milleks on 10 % SKPst. Saksamaa kavatseb suurendada 2018. aastaks avaliku sektori investeeringuid, toetades muu hulgas täiendava 10 miljardi euroga taristut ja 5 miljardi euroga kehvemas rahalises olukorras olevate omavalitsuste tehtavaid investeeringuid. Paraku tundub, et suure hulga seni tegemata jäänud investeeringute korvamiseks sellest siiski ei piisa. Saksamaa võiks oma eelarveülejääki kasutada majanduse tulevasse kasvupotentsiaali investeerimiseks ja suure hulga seni tegemata avaliku sektori investeeringute tegemiseks, parandades eelkõige taristut ja abistades omavalitusi. Saksamaa ei ole teinud edusamme oma maksusüsteemi tõhususe suurendamiseks. Võimalust nihutada maksubaasi selliste tuluallikate suunas, mis soodustavad rohkem majanduskasvu, ei paista üldiselt olevat piisavalt kasutatud. Korduvatest omandimaksudest saadav tulu on püsinud võrdlemisi väike (2012. aastal oli see 0,5 % SPKst võrreldes ELi 28 liikmesriigi 1,5 %-ga) ja kinnisvara hindamise tava on vananenud, sest hindamisel võetakse endistes Lääne-Saksmaa liidumaades aluseks 1963./64. aasta ja endistes Ida-Saksamaa liidumaades 1935. aasta turuväärtused. Ehkki munitsipaalse kinnisvaramaksu (*Grundsteuer*) reform on koalitsioonilepingu üks oluline punkt ning selle rakendamise plaan kajastub ka 2014. ja 2015. aasta riiklikes reformikavades, ei ole seni konkreetseid meetmeid võetud. Selle asemel, et keskenduda rohkem korduvatele omandimaksudele, mis ei põhjusta nii palju moonutusi, on jätkunud trend suurendada maaostumaksu (*Grunderwerbsteuer*). Kommunaalse ettevõtlusmaksu (*Gewerbesteuer*) tingimusi ei ole seni läbi vaadatud. Maksubaasi on lisatud mittetulunduslikke elemente ja see vähendab maksukogumise tõhusust. Maksudest ettevõtjatele tulenev halduskoormus ja maksukogumise kulud on Saksamaal endiselt võrdlemisi suured ning üksikisiku ja äriühingu tulumaksu deklaratsioonide elektrooniline esitamine on vähem levinud kui ELis keskmiselt. Liidu, liidumaade ja kohalike omavalitsuste fiskaalsuhete käimasolev läbivaatamine annab võimaluse tugevdada jätkusuutliku eelarvepoliitika raamistikku. Selle üks meede oleks piisavate avaliku sektori investeeringute tegemine valitsemissektori kõikidel tasanditel. Läbivaatamine annab samuti võimaluse korrigeerida kulude ja tuludega seotud pädevuste jagunemist, suurendada kulude ja tulude ühtlase horisontaalse jaotamise süsteemi tõhusust ning parandada maksuhaldust.

(10) Täpsustatud ei ole hilisema pensionilejäämise soodustamise meetmeid, aga sellised meetmed paistavad olevat hädavajalikud, võttes arvesse prognoose, mille kohaselt on oodata Saksamaa tööealise elanikkonna kiiret vähenemist ja kvalifitseeritud töötajate võimalikku nappust keskpikas perspektiivis. Nende töötajate maksukiil, kes teenivad 50–67 % keskmisest palgast, on jäänud alates 2001. aastast suures osas samaks ja püsib endiselt ELi suurimate hulgas. Sotsiaalkindlustussüsteemi hiljutised reformid toovad tõenäoliselt kaasa suuremad sissemaksed ja suurendavad seega maksukiilu veelgi. See võib negatiivselt mõjutada inimeste osalemist tööturul ja vähendada leibkonna jaoks kasutada olevat tulu. Maksuvaba määra korrigeerimata jätmisest tulenevat mõju leevendab praegu inflatsiooni madal tase, aga dünaamiline palgatõus ja eelolevatel aastatel oodatavad veidi kõrgemad inflatsioonimäärad võivad olukorda muuta ja maksuvaba määra korrigeerimata jätmine võib kaasa tuua maksude paratamatu märkimisväärse suurenemise. See võib samuti vähendada leibkonna jaoks kasutada olevat tulu. Ebasoodsas olukorras olevate inimeste haridustulemuste parandamisel on tehtud vaid väheseid edusamme. Sisserändaja taustaga noored

langevad koolist välja kaks korda tõenäolisemalt kui teised. Leibkonna teisi palgasaajaid takistab tööle minemast või pikema tööajaga töötamast rahaliste stiimulite puudumine. See on põhjus, miks Saksamaal on väike täistööajaga töötavate naiste osakaal ja miks naiste keskmine töötundide arv on üks väiksemaid ELis. Minitöökohas teenitava tulu vabastamine üksikisiku tulumaksust ja paljudel juhtudel ka töötaja tasutavatest sotsiaalmaksetest vähendab samuti töötajate huvi otsida töökohti, kus teenitakse rohkem kui minitöökohas (kus palga ülemmäär on 450 eurot kuus).

(11) Poliitilised meetmed konkurentsi suurendamiseks teenuste sektoris, eriti kutseteenuste sektoris, on olnud kasinad. Tööviljakuse kasvu näitajad kutseteenuste sektoris on Saksamaal juba üle kümne aasta olnud negatiivsed või nullilähedased. Saksamaa on üks ELi liikmesriikidest, kus õigusnormid raskendavad kõige enam konkurentsi kutseteenuste sektoris. Piirangud hõlmavad muu hulgas kutsekvalifikatsiooni ning äriühingu õigusliku vormi ja osalusega seotud nõudeid. Osaluse asjus teevad mõned liidumaad praegu väiksemaid muudatusi, aga kirjeldatud piiranguid ei ole seni laiemalt läbi vaadatud. Saksamaa osaleb vastastikuse hindamise protsessis, mis on ette nähtud direktiiviga, millega muudetakse kutsekvalifikatsioonide tunnustamise direktiivi, aga ei ole veel võtnud läbivaatamise järelmeetmeid. Konkurentsiprobleemid Saksamaa raudteeturul ei ole võrreldes eelmise aastaga oluliselt leevenenud. Probleemne konkurentsikeskkond ei innusta uusi osalejaid turule tulema, ja seda eelkõige pikamaa-reisijateveo segmendis. Pikamaa-reisijateveo raudteekasutustasud on ELi kõrgeimate hulgas ja uute sisenejate turuosa selles segmendis jääb alla 1 % ning väheneb veelgi.

(12) Komisjon on Euroopa poolaasta raames Saksamaa majanduspoliitikat põhjalikult analüüsinud ja avaldanud tulemused 2015. aasta riigiaruandes. Ta on hinnanud ka stabiilsusprogrammi ja riiklikku reformikava ning eelnevatel aastatel Saksamaale esitatud riigipõhiste soovituste järelmeetmeid. Komisjon on hindamisel arvesse võtnud kõnealuste dokumentide asjakohasust Saksamaa eelarve- ja sotsiaalmajanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga Euroopa Liidu üldise majandusjuhtimise tugevdamise vajadust silmas pidades ka nende vastavust ELi õigusnormidele ja suunistele, lisades ELi tasandi panuse tulevastesse riigi tasandil tehtavatesse otsustesse. Euroopa poolaasta raames koostatud soovitused kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1–3.

(13) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu Saksamaa stabiilsusprogrammi läbi vaadanud ja on arvamusel,[10] et Saksamaa täidab stabiilsuse ja kasvu pakti.

(14) Komisjoni põhjalikust analüüsist ja kõnealusest hindamisest lähtudes on nõukogu riikliku reformikava ja stabiilsusprogrammi läbi vaadanud. Määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 alusel antud nõukogu soovitused kajastuvad allpool esitatud soovitustes 1–3.

(15) Komisjon on Euroopa poolaasta raames analüüsinud ka euroala kui terviku majanduspoliitikat. Kõnealusele analüüsile tuginedes on nõukogu esitanud konkreetsed soovitused liikmesriikidele, kelle rahaühik on euro. Saksamaa peaks tagama ka nende soovituste täieliku ja õigeaegse rakendamise,

[10] Vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

SOOVITAB Saksamaal võtta 2015. ja 2016. aastal järgmisi meetmeid:

1. Suurendada veelgi avaliku sektori investeeringuid taristusse ning haridusse ja teadusuuringutesse, kasutades selleks muu hulgas oma eelarveülejääki. Soodustada erasektori investeeringuid ning võtta meetmeid maksusüsteemi tõhususe suurendamiseks, vaadates eelkõige läbi kommunaalse ettevõtlusmaksu ja äriühingute maksustamise ning ajakohastades maksuhaldust. Kasutada liidu, liidumaade ja kohalike omavalitsuste fiskaalsuhete käimasolevat läbivaatamist selleks, et parandada kõnealuste fiskaalsuhete struktuuri eelkõige selleks, et tagada piisavate avaliku sektori investeeringute tegemine valitsemissektori kõigil tasanditel.

2. Tugevdada hilisema pensionilejäämise stiimuleid. Võtta meetmeid suurte tööjõumaksude ja sotsiaalmaksete alandamiseks, eelkõige madala sissetulekuga töötajate jaoks, ja tegeleda maksuvaba määra korrigeerimata jätmisest tuleneva mõjuga. Vaadata läbi minitöö maksustamise tingimused, et hõlbustada üleminekut muudele tööhõivevormidele.

3. Võtta kaugemaleulatuvaid meetmeid konkurentsi suurendamiseks teenuste, eelkõige kutseteenuste sektoris, kõrvaldades sellised põhjendamatud piirangud nagu äriühingu õigusliku vormi ja osalusega seotud nõuded ja kindlaksmääratud tariifid. Selleks tuleb riigis lõpule viia neid takistusi käsitlev läbivaatamisprotsess ja võtta selle järelmeetmed. Kõrvaldada raudteeturul, eelkõige pikamaa-reisijateveo segmendis endiselt püsivad konkurentsitõkked.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja